

Seurakuntayhtymän hallintosäännön muuttaminen

Yhteinen kirkkoneuvosto 15.01.2026 § 11
479/00.01.01/2025

Esittelijä Vs. seurakuntayhtymän johtaja Forsén Stefan

Päätösehdotus Yhteinen kirkkoneuvosto

1) käy lähetekeskustelun hallintosääntöön ehdotettavista muutoksista,

2) merkitsee tiedoksi, että hallintosäännön päivitykset tullaan tuomaan päätöksentekoon kevään 2026 aikana.

Käsittely

Ennen käsittelyn aloittamista pidettiin kokoustauko klo 16.47-16.57.

Käsittelyn aikana käytettiin 16 puheenvuoroa.

Jäsen Lainela teki Halmeen, Raike-Ojasen ja usean muun kannattamana vastaesityksen, joka kuului seuraavalla tavalla:

"Esitän, että yhteinen kirkkoneuvosto päättää esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää: 1. muuttaa Helsingin seurakuntayhtymän hallintosäännön 4 luvun 9 §:n 1 momentin 3 kohdan t-alakohtaa sekä 11 §:n 2-3 momentteja sekä lisätä 11 §:ään uuden 8 momentin, jolloin nykyinen 8 momentti siirtyy 9 momentiksi liitteessä esitetyllä tavalla; 2. että hallintosäännön muutokset tulevat voimaan välittömästi ja määrää ne pantavaksi täytäntöön kirkkolain 12 luvun 16 §:n 1 momentin nojalla ennen päätöksen tulemista lainvoimaiseksi ja 3. tarkastaa pöytäkirjan välittömästi tämän pykälän osalta. Lisäksi esitän, että yhteinen kirkkoneuvosto päättää pyytää valmisteltavaksi seurakuntayhtymän laajemman hallintosäännön muuttamisen, jossa kirkkoneuvostolle palautetaan johtajiston jäsenten osalta siirto-oikeuden ja päätösvallan siirtojen kautta nykyistä parempi mahdollisuus turvata seurakuntayhtymän johtamistilanne. Tarkastelussa tulee erityisesti arvioida hallintosäännön 4 luvun 9 §:n 3 kohdan toimivaltuuksia siitä näkökulmasta, missä määrin niiden rajaaminen pois kirkkoneuvoston vaikutuspiiristä on aidosti tarpeen joustavan hallinnon mahdollistamiseksi."

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on äänestettävä. Puheenjohtaja teki äänestysesityksen, jonka mukaan yhteisen kirkkoneuvoston pohjaesitystä kannattavat äänestävät Jaa, ja Lainelan vastaesitys kannattavat äänestävät Ei. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Äänestyksen tuloksena puheenjohtaja totesi, että Ei-ääniä annettiin 13 (Heikkilä, Salenius, Assmann, Raittinen, Solastie, Lehtipuu, Lundsten, Raike-Ojanen, Halme, Voipio-Pulkki, Lainela, Laturi, Auvinen) ja tyhjää äänesti yksi (Vuorinen).

Lainelan vastaesitys hyväksyttiin.

Esittelijä muutti kokouspykälän otsikoksi: "Seurakuntayhtymän hallintosäännön muuttaminen". Esityslistalla otsikko oli "Seurakuntayhtymän hallintosäännön päivittäminen".

Päätös

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti

1) pyytää valmisteltavaksi seurakuntayhtymän laajemman hallintosäännön muuttamisen, jossa kirkkoneuvostolle palautetaan johtajiston jäsenten osalta siirto-oikeuden ja päätösvalan siirtojen kautta nykyistä parempi mahdollisuus turvata seurakuntayhtymän johtamistilanne. Tarkastelussa tulee erityisesti arvioida hallintosäännön 4 luvun 9 §:n 3 kohdan toimivaltuuksia siitä näkökulmasta, missä määrin niiden rajaaminen pois kirkkoneuvoston vaikutuspiiristä on aidosti tarpeen joustavan hallinnon mahdollistamiseksi.

Yhteinen kirkkoneuvosto päätti esittää yhteiselle kirkkovaltuustolle, että se päättää

2) muuttaa Helsingin seurakuntayhtymän hallintosäännön 4 luvun 9 §:n 1 momentin 3 kohdan t-alakohtaa sekä 11 §:n 2-3 momentteja sekä lisätä 11 §:ään uuden 8 momentin, jolloin nykyinen 8 momentti siirtyy 9 momentiksi liitteessä esitetyllä tavalla;

3) että hallintosäännön muutokset tulevat voimaan välittömästi ja määrää ne pantavaksi täytäntöön kirkkolain 12 luvun 16 §:n 1 momentin nojalla ennen päätöksen tulemista lainvoimaiseksi ja

4) tarkastaa pöytäkirjan välittömästi tämän pykälän osalta.

Selostus

Yhteisen kirkkoneuvoston koolle kutsuminen tietyn asian käsittelemiseksi

Kirkkojärjestyksen 3 luvun 34 § mukaisesti yhteisen kirkkoneuvoston jäsenet Otto Lehtipuu, Mervi Assmann, Lasse Halme, Martina Harms-Aalto, Ami Lainela, Elina Raike-Ojanen, Timo Raittinen, Jan-Anders Salenius, Kati Solastie ja Liisa-Maria Voipio-Pulkki ovat kirjallisesti Helsingin seurakuntayhtymän kirjaamoon 5.1.2026 toimitetulla viestillä pyytäneet kutsumaan yhteisen kirkkoneuvoston viipymättä koolle käsittelemään:

- esityksen tekemistä yhteiselle kirkkovaltuustolle seurakuntayhtymän hallintosäännön muuttamiseksi siten, että yhteiselle kirkkoneuvostolle palautetaan kaikilta osin siirto-oikeus seurakuntayhtymän johtajan ja osastonjohtajien harkinnanvaraisiin virkavapauksiin sekä että yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan toimivaltaa harkinnanvaraisen virkavapaan myöntämisessä rajataan ajallisesti nykyisestä

Voimassaolevat hallintosäännön ao. määräykset

Hallintosäännön 4. luvun 9 §:n 1. momentin mukaan, jos ei hallinto- tai johtosäännössä ole toisin mainittu, seurakuntayhtymän johtaja tai osastonjohtaja päättää alaisuudessaan olevan henkilöstön osalta seuraavat asiat; kohta 3, alakohta t) määrää palkattoman virka- tai työvapaan, jos kyseessä on seurakuntayhtymän johtajan osastonjohtajalle määräämä virkavapaa, se voi kuitenkin olla enintään kuuden kuukauden mittainen, ja kohta 3, alakohta o) määrää sijaisen. Yhteisen

kirkkoneuvoston puheenjohtaja päättää seurakuntayhtymän johtajan ja sisäisen tarkastuksen päällikön osalta edellä kohdassa 3 mainitut asiat.

Hallintosäännön 4. luvun 11 §:n 4. momentin mukaan yhteinen kirkkoneuvosto ei käytä siirto-oikeutta asiassa, joka koskee harkinnanvaraisen virka- ja työvapaan myöntämistä, tai sijaisen määräämistä.

Muutospyyntöä

Siirto-oikeuden laajentamisen lisäksi vaatimuksessa on pyydetty rajaamaan ajallisesti nykyisestä yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtajan ja seurakuntayhtymän johtajan toimivaltaa harkinnanvaraisen virkavapaan myöntämisessä.

Vaikka yhteisellä kirkkoneuvostolla ei ole siirto-oikeutta mainittuihin päätöksiin, on virkavapautta koskevaan päätökseen annettu oikaisuvaatimusohje. Kyseinen päätös on siten valituskelpoinen.

Näin ollen seurakuntalaisilla ja myös yhteisen kirkkoneuvoston jäsenillä on ollut mahdollisuus hakea oikaisua virkavapauden myöntämistä koskeviin viranhaltijapäätöksiin. Näin ollen asianosaisten ja seurakuntalaisten oikeusturva asiassa on siirto-oikeudesta riippumatta taattu. Kun kyse on oikaisuvaatimusasiasta, olisi asia ollut mahdollista käsitellä yhteisessä kirkkoneuvostossa myös tarkoituksenmukaisuusperusteella, ei ainoastaan laillisuusperusteella. Oikaisuvaatimuksia ei ole jätetty.

Hallintosäännön päivityksen yhteydessä ollaan tekemässä täsmennyksiä ja muutoksia ainakin uudistamalla yhteisen kirkkovaltuuston henkilövalintojen valintaprosessia sekä selkeyttämällä yhtymän nuorten vaikuttajaryhmän valintaprosessia. Myös kiinteistöjohtokunnan tehtävä ja toimivaltarajat, sekä mm. sijoitustoimikunnan rooli vaatii pohtimista.

Yleisenä periaatteena voimme kuitenkin todeta, että yhteinen kirkkoneuvosto on strateginen ja hallinnollinen toimielin, jonka tehtävänä on huolehtia seurakuntayhtymän toiminnan ja talouden kokonaisohjauksesta, sekä päättää linjauksista, jotka ohjaavat pitkän aikavälin toimintaa. Operatiivinen johtaminen kuuluu viranhaltijoille ja toimivaltaisille osastonjohtajille, ei yhteiselle kirkkoneuvostolle. Jos kirkkoneuvosto puuttuu yksittäisiin työsuhdeasioihin, niin vastuut hämärtyvät ja toisaalta päätöksenteko hidastuu sekä toiminnalliset riskit kasvavat. Kun yhteisen kirkkoneuvoston strateginen fokus katoaa, kuluu sen aika yksityiskohtiin, eikä kokonaisuuden johtamiseen.

Seurakuntayhtymän hallinto perustuu luottamukseen ja järjestykseen, jossa jokaisella toimielimellä on oma tehtävänsä. Yhteisen kirkkoneuvoston tehtävä on palvella seurakuntayhtymän kokonaisuutta eikä yksittäisiä henkilöstöasioita. Tästä syystä hallintosäännössä on pyritty jättämään toimivalta operatiivisen johtamisen asioissa viranhaltijoille.

Aikataulu

Seurakuntayhtymän johtajan voimassa olevan virkavapaan osalta hallintosäännön muutoksilla ei enää ole aikataulullista merkitystä, koska jos yhtymänjohtaja esim. hakisi lisää virkavapaata, tulisi se käsiteltäväksi joka tapauksessa vasta koskien aikaa 1.7.2026 jälkeen, jolloin hallintosäännön päivitys on jo ehditty käsitellä yhteisessä kirkkovaltuustossa. Joka tapauksessa, tämä asia tulisi jo olemassaolevan hallintosäännön nojalla yhteisen kirkkoneuvoston ja edelleen yhteisen kirkkovaltuuston ratkaistavaksi. Voimassaolevan hallintosäännön ao. toimivaltasäännöksiä ei voi kiertää esimerkiksi niin, että määräämittäisiä virkavapauksia ketjutetaan peräkkäisin päätöksin.

Hallintosäännön päivittämisen aikataulusta on todettu mm. 11.12.2025 yhteisen kirkkovaltuuston kokouksen yhteydessä. Kokouksessa käsiteltiin aloitteiden ja ponsien seurantaraportti, jossa on todettu nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan kehittämisestä seuraavaa:

Aloitteesta on käyty lähetekeskustelu yhteisen kirkkoneuvoston kokouksessa 12.12.2024. Aloitteessa sekä yhteisen kirkkoneuvoston lähetekeskustelussa esiin nostetut tärkeät näkökulmat on otettu huomioon yhtymän nuorten vaikuttajaryhmän valintatavan kehittämisen suunnittelussa. Nuorten vaikuttajaryhmän jäsenet ovat myös osallistuneet aktiivisesti valintatavan kehittämiseen. Konkreettinen ehdotus uudeksi valintatavaksi on tarkoitus laatia alkukevään 2026 aikana niin, että se saataisiin osaksi kevätkesän 2026 aikana päätöksentekoon tuotavaa ehdotusta seurakuntayhtymän hallintosäännön päivittämisestä.

Aloitteen tekijän kanssa on sovittu, että aloitteeseen vastataan normaalista vastausaikataulusta poiketen vasta syksyllä 2026, kun tarvittavat muutokset hallintosääntöön on saatu tehtyä.

Jo aiemmin yhteisessä kirkkovaltuustossa on valtuuston henkilövalintojen valintaprosessin kehittämisen osalta todettu näin (pj Wiking Vuori, 30.10.2025):

Työryhmä jatkaa työtään alkuvuoteen 2026. Tässä kokouksessa käydyn lähetekeskustelun perusteella pystytään toivottavasti valitsemaan seuraavaksi jatkokehittävä malli.

Työryhmä pyrkii jättämään loppuraporttinsa yhteiselle kirkkoneuvostolle helmimaaliskuussa 2026. Työryhmä ehdottaa, että yhteinen kirkkoneuvosto linjaisi raportin pohjalta valmistelun suunnan ja antaisi sääntötyöryhmälle tehtäväksi valmistella tarvittavat muutokset hallintosääntöön.

Hallintosäännön muutokset pyritään saamaan valtuuston päätettäväksi joko ennen kesätaukoa tai heti kesätaun jälkeen.

Vaaditulla aikataululla sääntömuutosprosessin valmistelu ei olisi ollut mahdollistakaan 5.1.2026 esitetyn vaatimuksen mukaisesti kirkkojärjestyksen 3.luvun 34§:n mukaisesti viivytyksettä, koska sääntöluonnokset käsitellään yhteisesti sovitulla tavalla aina sekä sääntötyöryhmän valmisteluryhmässä että sääntötyöryhmässä tasalaatuisen sääntövalmistelun turvaamiseksi. Hallintosäännön päivitykset tulevat käymään läpi valmistelun sekä tarpeelliset kuulemiskierrokset ennen päätösesitysten tuomista yhteiselle kirkkoneuvostolle sekä edelleen yhteiselle kirkkovaltuustolle.

Sijaisen määrääminen yhteisessä kirkkovaltuustossa

Hallintosäännön 4. luvun 9 §:n 1. momentin mukaan, jos ei hallinto- tai johtosäännössä ole toisin mainittu, seurakuntayhtymän johtaja tai osastonjohtaja päättää alaisuudessaan olevan henkilöstön osalta seuraavat asiat; kohta 3, alakohta o) määrää sijaisen. Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja päättää seurakuntayhtymän johtajan ja sisäisen tarkastuksen päällikön osalta edellä kohdassa 3 mainitut asiat.

Yhteisen kirkkoneuvoston puheenjohtaja on määrännyt seurakuntayhtymän johtajan virkavapaan ajaksi hänelle sijaiseksi yhteisen seurakuntatyön johtajan Stefan Forsénin. Stefan Forsén on edelleen aiemmassa virassaan, mutta hoitaa yhtymän johtajan tehtäviä korkeintaan 30.6.2026 saakka.

Sijaisen määräämistä koskeva päätös on lainvoimainen. Asian uudelleen käsittely ilman aikaisemman päätöksen kumoamista ei ole mahdollista. Muutoinkaan

toimivaltaa ei voisi yksittäisessä asiassa siirtää ylemmälle taholle, jos se on nimenomaisella hallintosäännön määräyksellä annettu viranhaltijalle.

Helsingin seurakuntayhtymän johtajan virkavapautta koskeva viranhaltijapäätös sekä sijaisen määrääminen on toimitettu tiedoksi yhteiselle kirkkovaltuustolle jo aiemmin.

Yhteisessä kirkkoneuvostossa kokouksessa 18.12.2025 sovitulla tavalla todettakoon, että kahden kuukauden irtisanomisaikaa noudattaen yhtymän johtajan tulisi irtisanoutua 30.4.2026 mennessä, mikäli hän ei palaa tehtäväänsä virkavapauden päätyttyä 30.6.2026. Näin ollen viran mahdollista aukijulistamista, rekrytointityöryhmää, sekä viran erityisiä vaatimuksia voidaan valmistella pitkälle huhtikuun 2026 loppuun mennessä. Valmistelu tapahtuu viranhaltijoiden toimesta yhdessä yhteisen kirkkoneuvoston kanssa alkaen rekrytointityöryhmän nimittämisestä.

Vaikutusten ja riskien arviointi

Asiassa ei ole tarpeen tehdä lapsivaikutusten arviointia.

Toimivallan peruste

Kirkkolain 3. luvun 7 §

Kirkkojärjestyksen 3. luvun 35 §

Lisätiedot

Johtava juristi Saara Haukipuro, saara.haukipuro@evl.fi, gsm. 040 5895 181

Jakelu

Pyynnön tehneet yhteisen kirkkoneuvoston jäsenet